

CHC en faire diagnostiek

Vraag	Antwoord
<p>We zijn in Gent al een tijdje bezig met ons het CHC-model eigen te maken.</p> <p>Wat zijn jullie ervaringen met de subtesten van CELF (CH, RO FB en SB) bij de afname voor 5/6-jarige allochtone kleuters ?</p> <p>Het CHC-model pretendeert volgens de faire diagnostiek te werken, maar dit voelt zo helemaal niet aan.</p> <p>Na enkele afnames kom ik meestal tot de conclusie dat die subtesten voor die kinderen te moeilijk zijn. Met als gevolg dat ik Ga, Glr en Gsm vaak niet kan berekenen.</p> <p>Bijkomende vraag: is het dan nog mogelijk om een totaal CHC IQ te berekenen, op basis van bvb 9 (zijnde de WPPSI III en WPPSI-R subtesten) ipv 13 subtesten?</p>	<p>De CELF-subtests die deel uitmaken van de CHC-batterij worden gekenmerkt door weinig allochtoongevoelig. Maar ze hebben een hoge moeilijkheidsgraad voor kinderen beneden de 7 jaar. Het resultaat op die subtests is ook informatie die laat zien waar er zich problemen voordoen. Belangrijk is de problemen zichtbaar maken. Zelfde redenering gaat op voor Gc.</p> <p>Je kunt een IQ berekenen op basis van 9 subtests maar blijft cruciaal dat je de inhoud (aantal BVC's en in welke mate aanwezig in het IQ) kent. Het CHC-model geeft ook een antwoord op de vraag hoe het komt dat we op test A een ander resultaat verkrijgen dan op test B.</p> <p>Naast de toepassing van de CHC-procedure is er altijd de mogelijkheid om een Geoptimaliseerd IQ te berekenen. Het Geoptimaliseerd IQ vervangt niet het Totale IQ op de CHC-batterij, maar plaatst zich daarnaast. In het kader van handelingsgerichte diagnostiek bieden beide brillen (CHC-bril en een Geoptimaliseerde bril) handvatten om het kind in zijn/haar cognitief functioneren beter te begrijpen en vanuit een sterkte-zwakte analyse faire begeleidingsadviezen te formuleren. Het toepassen van de CHC-batterij blijft de standaardprocedure.</p> <p>Voor het Geoptimaliseerd IQ verwijzen we ja naar de publicatie : Magez,W. en Stinissen ,H. (2010) "Diagnostiek bij Allochtonen , Schoolpsychologisch onderzoek met psychodiagnostische tests voor intelligentie en cognitieve vaardigheden " tweede herziene druk , uitg. VCLB-Service..</p>

<p>Bij het testen van kinderen die uitvallen in de derde kleuterklas blijken de verplichte aanvullende subtests vanuit de CELF vaak te moeilijk (aangezien de startleeftijd voor die test op 5 jaar ligt en deze kinderen cognitief meestal nog niet op dat niveau functioneren), hierdoor kan er voor deze subtests geen score berekend worden en ontbreekt dus heel wat informatie. Kunnen deze onderdelen vervangen/geschat worden? Of betekent dit sowieso dat voor deze doelgroep vaak geen totaal IQ-cijfer kan berekend worden?</p>	<p>De Celf-preschool (ook uitgegeven bij Pearson) is een alternatief.</p> <p>De verplichte onderdelen zijn vervangbaar. Zeker wanneer ze dezelfde meetpretentie hebben. Met vervangingen kan het gebeuren dat het een andere nauwe cognitieve vaardigheid betreft of vanuit psychometrisch standpunt de betrouwbaarheid lager ligt.</p> <p>Het WPPSI-III protocol (auteur Gisleen Rauws) waar je over spreekt is een afspraak in de CLB's wat de basisbatterij betreft. Er is goed is nagedacht over de keuze van specifieke subtests en er vaak niet veel even goede alternatieven zijn. Het komt de eenvormigheid en vergelijkbaarheid van de resultaten niet ten goede. Geldt ook voor de WISC-III.</p> <p>Wanneer je wijzigt in de samenstelling van die batterij is het belangrijk om dit te motiveren. En in de verslaggeving aangeven hoe het CHC-totaal IQ tot stand is gekomen.</p> <p>Principe die Gisleen hanteert is: in principe wél vervangingen als je blijft letten op de</p> <ul style="list-style-type: none"> - Normeringskwaliteit (recent, steekproef, Vlaams, spreiding,...) - Validiteit en betrouwbaarheid - Bij voorkeur verschillende NCV's binnen één BCV of NCV's die voldoende onderzocht zijn - Uit niet te veel verschillende tests <p>Dit vraagt dat je jezelf voldoende informeert. Want bv. Zinnen nazeggen uit de WPPSI-R kent de invloed van Gc meer dan Reeksen opsommen.</p>
---	--

	<p>Natuurlijk kunnen andere subtests aanleiding geven tot verschillen in IQ, maar waarschijnlijk niet in betrouwbaarheidsinterval. Dit leert ons wel het 'absolute cijfer' relativieren...</p> <p>Je kunt ook inzoomen op een bepaalde brede cognitieve vaardigheid vanuit de vraagstelling/probleemstelling maar je blijft de basisbatterij behouden voor de berekening van het CHC-totaal IQ: zo breed mogelijk.</p> <p>Met de som Gf en Gc moet dominant zijn: bedoel wordt dat het bv. niet kan dat je 2 Gf en 2 Gc subtests en 3 Gv subtests en 2 Gsm subtests opneemt in het CHC-totaal IQ. Gf en Gc moeten zwaarder doorwegen in het CHC-totaal IQ.</p> <p>Dit is ook de reden dat je bij 2 Gf en 2Gc subtests bij de WPPSI-III bv. extrapoleert van 2 naar 3 subtests. Maar bij extrapolaties is er altijd sprake van een schattingsfout.</p>
<p>In ons CLB stellen we ons de vraag welke test best gebruikt wordt om bij anderstaligen (OKAN-leerlingen) op een vrij snelle manier een eerste beeld te krijgen van de brede cognitieve vaardigheden. De test zou gebruikt worden om een eerste selectie te kunnen maken van leerlingen waarbij er twijfel is tussen oriëntering BSO en BuSO, om daarna individueel diepgaander te gaan onderzoeken. We denken aan de subtest Analogieën uit de SON-R (en leerlingen die daar zwak op scoren kunnen dan de andere subtests afleggen) en de Progressive Matrices van Raven.</p>	<p>Walter Magez heeft de COVAAR (zie VCLB-Service) ontwikkeld juist om op zulke vraag in te gaan (Gf en Gs, duurtijd 15 min.) . Voor deze test zijn o.a. ook normen op OKAN leerlingen gemaakt. Analogieën uit de SON-R (Gf) en de Raven (Gf) zijn uiteraard ook OK . Voor de Raven zijn recente leeftijdsnormen kunnen opgesteld voor Vlaanderen (verkrijgbaar bij CAP vzw). Hou er rekening mee dat bij Analogieën van de SON-R er geen Flynn-correctie is (alleen bij het Tot IQ) zodat de score een overschatting kan zijn .</p>
<p>Kan de WNV gebruikt worden bij OKAN leerlingen wanneer zij nog geen volledig schooljaar in België verblijven of is dit not done? Op ons centrum raken we het hier niet over eens.</p>	<p>Het is wél " done "zolang men weet wat men aan het doen is. en zich niet "vastpint "op hét IQ-cijfer .</p> <p>* Een OKAN-leerling kan ook een hoge score halen en is dat dan niet belangrijk ?</p> <p>*En met een lage score dan ? Die kan info.given over het actuele cognitieve startniveau hier en nu (men doet géén andere uitspraak)</p>

	<p>zodat men weet waar men didactisch/handelingsgericht kan starten in het (schoolse) kansen biedende ontwikkelingsproces . In de WNV worden de BCV (zie CHC) Gf -Gv - Gs - (Gsm?) getoetst wat al een eerste cognitief structuurinzicht (hier en nu) toelaat . Ook dit is " Faire diagnostiek "</p>
--	--

Vervangen van subtests – samenstelling van de testbatterij

<p>Kan het totale CHC-IQ opgebouwd worden op basis van verschillende combinaties van subtests? Bij de informatie die wij doorkregen moet het totale CHC-IQ berekend worden op basis van de 13 verplichte subtests die opgelijst zijn in het intern rapport (voor kleuters dus de verplichte subtests van WPPSI-II met enkele aanvullingen uit de CELF en WPPSI-R). Kan hier dan flexibeler mee omgegaan worden?</p> <p>- Is dan bv. 'rekenen' of 'fonologisch bewustzijn' (Bij CHC met WPPSI-III) niet noodzakelijk voor een totaal-IQ? Of moet voor iedere BCV minstens één subtest meegerekend worden in het totale IQ?</p> <p>- en kan dan evt. 'reeksen opsommen' bij Gsm weggelaten worden als in de plaats bijvoorbeeld Ga uitgebreider getest wordt, waardoor er nog steeds 4BCV's gemeten zijn?</p> <p>... maak ik een denkfout? of klopt mijn informatie niet?</p>	<p>Bijlage 1: Mag je een subtest vervangen in de CHCH-standaardbatterij.</p>
<p>Ik beschik voor een jongen van 5 jaar 11 maand (3KK) over de gegevens van WPPSI III, SON-R en CELF. Dit maakt dat ik veel cijfergegevens heb om in het CHC-model te verwerken. Misschien teveel? Anderzijds leidt het laten vallen van bepaalde testen/scores sowieso tot een vertekening van de resultaten. Wat zijn hiervoor de officiële richtlijnen?</p> <p>Mijn concrete vraag: Voor de berekening van Gc doen 4 van de 10 subtesten beroep op de nauwe cognitieve vaardigheid 'lexicale kennis'. Voor de berekening van Gf meten 4 van de 5 subtesten de NCV 'inductie', slechts één test meet 'Redeneren'</p>	<p>Heb je een Totaal CHC-IQ nodig: kan je niet weg met alleen de BCV - indexen en je hebt zicht op de samenstellende NVC . Aangenomen kan worden dat je een klassiek WPPSI-III IQ hebt , een klassiek SON-R IQ (die je o.a. meepakt in de BCV Gf en Gv) en de scores van de CELF - subtotalen en Totaal .</p> <p>Veel onderzoek gebeurt soms ook om zwaktes op te sporen en zouden voor een vertekend beeld kunnen zorgen door 'onevenwichtige' gewichten.</p> <p>BCV's kun je wel berekenen, zelfs al zijn sommige NCV's over- of ondervertegenwoordigd. Zeker als er vrij veel subtests worden afgenomen is het gevaar op verkeerde interpretatie klein. Het kan altijd beter, maar we moeten realistisch blijven. Cijfers zijn ook maar</p>

<p>NCV lijken dus in vergelijking met de anderen veel gewicht te krijgen in de berekening van de BCV.</p> <p>Moet er -om een juist resultaat te bekomen- dan ook voor deze nauwe cognitieve vaardigheid een correctie worden uitgevoerd?</p>	<p>het vertrekpunt van de hulpverlening. Het belangrijkste is dat je heel goed weet wat je wel en niet hebt gemeten...</p> <p>Als er een Totaal CHC-IQ nodig is: voor de berekening van het CHC Totaal IQ volg de werkwijze (WPPSI-III werkwijze) zoals voorgesteld op het CHC-platform. Dus niet meer dan 13 subtests (intern rapport). De bijkomende subtests geven je de mogelijkheid om meer in de diepte te interpreteren op het niveau van de NCV. Let alvast op of er sprake is van consistentie/inconsistentie.</p> <p>Over de NCV lexicale kennis en inductie heb je meer betrouwbare informatie omdat desbetreffende NCV gemeten wordt met meer subtests.</p>
--	---

Profiel interpretatie

Vraag	Antwoord
<p>Op ons centrum wordt de vraag gesteld naar ervaringen met de nieuwe WPPSI-III. Collega's vinden dat deze vrij hoog scoort. Wat zijn jullie ervaringen hiermee ?</p>	<p>Het resultaat van het WPPSI-R _ WPPSI-III onderzoek. Het betreft een synthese.</p> <p>Onderzoek 1</p> <p>Vanuit de vaststelling in het werkveld dat de WPPSI-III NL hoger scoort dan de WPPSI-R werd een oproep gelanceerd tot het verzamelen van geanonimiseerde data van kinderen getest met beide testen. De testresultaten van 31 kinderen zijn verwerkt.</p> <p>Enkele bevindingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er blijkt een significant verschil te zijn voor het VIQ, PIQ en TIQ , waarbij telkens het IQ gemeten met de WPPSI-III hoger ligt. - Het ziet er naar uit de Gf (vloeiende intelligentie) bij de WPPSI-III (Matrix Redeneren + Plaatjes Concepten) en Gs (verwerkingsnelheid), ook bij de WPPSI-III (Substitutie en Symbool Zoeken) hier o.a. voor verantwoordelijk zijn.

	<p>Onderzoek 2</p> <p>Er zijn in totaal ook 20 kinderen, toevalligerwijze gekozen uit het gewoon lager onderwijs en zonder leer- en ontwikkelingsproblemen, getest met de WPPSI-R en de WPPSI-III. De kinderen werden in twee groepen opgedeeld. Tien kinderen werden eerst met de WPPSI-R getest en vervolgens met de WPPSI-III. De andere 10 kinderen werden getest in omgekeerde volgorde.</p> <p>Enkele bevindingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het gemiddelde IQ op beide tests ligt, zoals verwacht, rond de 100. - Uit de significantietoetsingen blijkt dat er geen verschil is voor VIQ, PIQ en TIQ tussen WPPSI-R en WPPSI-III. - Op het niveau van de brede cognitieve vaardigheden zijn geen grote verschillen vast te stellen. - De SD van de WPPSI-R is 21.4 en van de WPPSI-III is 16.21. Dus de spreiding rond het gemiddelde bij de WPPSI-R is veel groter dan normaliter verwacht mag worden. De SD van de WPPSI-III wijkt niet echt af van een SD=15. <p>Wat kunnen we hieruit besluiten?</p> <p>Het niet evenredig aanwezig zijn van dezelfde brede cognitieve vaardigheden betekent dat IQ's niet inwisselbaar zijn. We spreken niet over een te laag of te hoog IQ op de WPPSI-R respectievelijk WPPSI-III.</p> <p>Een verschillend resultaat kan toegeschreven worden aan doelgroepkenmerken. Het betreft in onderzoeksgroep 1 kinderen met een cognitieve beperking, het vermoeden van een cognitieve beperking of kinderen met problemen met het verwerven van de schoolse vaardigheden. De WPPSI-R is sterker schools geladen (samenstelling VIQ) en doet sterker beroep op motorische vaardigheden bij subtests met tijdsbonussen (samenstelling PIQ). We hebben ook vastgesteld zowel voor onderzoeksgroep 1 als 2 dat de SD rond het WPPSI-R IQ groter is dan rond het WPPSI-III IQ. Dus de kans om een lager IQ te behalen op WPPSI-R is (vandaag) groter dan op WPPSI-III.</p>
--	---

	<p>Het betreft voor onderzoeksgroep 1 kinderen waarvoor een hertesting is gevraagd. Bij 10 van de 25 kinderen die hoger scoren op de WPPSI-III kan uit de aanmelding afgeleid worden dat er twijfel bestaat over het nog geldig zijn van het WPPSI-R IQ. Het zijn o.a. vragen naar mogelijke heroriëntering van type 2 naar type 1, vermoeden dat het resultaat WPPSI-R een onderschatting is, IQ-cijfer niet compatibel met cognitief en schools functioneren, ...</p> <p>Er zijn ook beperkingen verbonden aan het onderzoek, namelijk een te kleine proefgroep.</p> <p>En last but not least: het is aangewezen om bij kinderen die aangemeld worden met een vermoeden van cognitieve – en/of leerproblemen zo breed mogelijk te testen, dus 4 brede cognitieve vaardigheden waarvan altijd Gf en Gc en minstens nog 2 andere brede cognitieve vaardigheden.</p>
--	---

CHC en HgD

Vraag	Antwoord
<p>Ik vond op het internet volgend artikel van Flanagan (http://summerevaluationinstitute2011.wikispaces.com/file/view/Link+Between+Cognitive+Deficits+and+Intervention.pdf) met enkele zeer interessante tabellen met concrete beschrijvingen over academische moeilijkheden en interventies per brede cognitieve vaardigheid. Dit lijkt me zeer interessant in het kader van handelingsgericht werken. Ik ben een presentatie aan het maken om het CHC-model te verduidelijken voor de leerkrachten van de scholen die ik begeleid. Deze tabellen bieden zeer bruikbare en concrete informatie.</p> <p>Ik vroeg me af of hier al ergens een Nederlandse vertaling van bestaat? (Het zou jammer zijn om dubbel werk te doen...)</p> <p>Op het CHC-platform vond ik dit niet meteen terug. Heeft u weet van een Nederlandse versie van deze tabellen?</p>	<p>Zie onder kopje 'Interventieschema's op het CHC-platform (Overzicht per brede cognitieve vaardigheid algemeen en per leerdomein).</p>

CHC en hertesten

Vraag	Antwoord
Een schoolverlater(buitengewoon onderwijs) is vorig jaar getest met een WISC-III door een instelling, maar de juf heeft enorme twijfels bij de juistheid van die cijfers...Ik kan hem niet hertesten met de Wisc-III? Wat zijn de mogelijkheden want de CoVaT-CHC normering is er dit schooljaar nog niet?	<p>Het voorstel is om te hertesten maar met de SON-R 6-40 en enkele subtests uit de CELF (zie WPPSI-III CHC tabel).</p> <p>SON-R 6-40 Gf + Gv CELF: Gc + Gsm</p> <p>Gc: tabel verbaal begrip, maar van 2 of 3 subtests omzetten naar 4 (regel van 3) Gv: tabel perceptuele organisatie maar x2 Totaal IQ: tabel totaal IQ, maar aantal omzetten naar 8 of 9 subtests</p>

(Nieuwe) instrumenten

Vraag	Antwoord
Vanuit de koepel vraagt men of CLB's moeten aangezet worden om de NEPSY te kopen. Ik weet niet goed wat ik er moet van denken... Wij doen geen neuropsychologisch onderzoek, maar als je de test vanuit een CHC-bril bekijkt én interpreteert (zie facpub.stjohns.edu/.../NEPSY-II%20Neuropsych%20 .) zitten er misschien toch veel interessante subtests in voor vnl. Glr en Gsm, waar we nu nog een 'zwakke vertegenwoordiging van subtests voor hebben'... wat denken jullie er van? Natuurlijk enkel Nederlandse normen van (2010) denk ik... Of wat denken jullie? Zijn andere tests meer geschikt???	<p>COTAN-beoordeling is negatief. Niet genormeerd voor Vlaanderen. COTAN-beoordeling 2011</p> <p>Uitgangspunten bij de testconstructie: Voldoende Kwaliteit van het testmateriaal: Voldoende Kwaliteit van de handleiding: Goed Normen: Onvoldoende 1) Betrouwbaarheid: Onvoldoende 2) Begripsvaliditeit: Onvoldoende 3) Criteriumvaliditeit: Onvoldoende 4)</p> <p>1) Opname respondenten uit pilotfase in normgroep; betrouwbaarheid continue normen t.o.v. klassieke normering per subtest niet aangetoond. 2) Deze beoordeling betreft het gebruik van de test voor 'belangrijke beslissingen'. Voor 'minder belangrijke beslissingen' is de</p>

	<p>betrouwbaarheid 'voldoende', met uitzondering van de scores voor de Totaalscore IV bij de groepen 5 t/m 8 jaar, de Totale afrondingstijd IN-W bij de groepen 10 t/m 12 jaar en de Totale afrondingstijd IN-I bij 7, 8 en 12 jaar. Voor deze scores is de betrouwbaarheid bij de genoemde groepen ook voor gebruik bij 'minder belangrijke beslissingen' 'onvoldoende'.</p> <p>3) Het onderzoek maakt niet voldoende duidelijk wat de subtests meten.</p> <p>4) Geen onderzoek</p>
<p>In de laatste nieuwsbrief werd een interessante samen aankoop van de Pearsonmaterialen (bestellen vóór 15/7!) aangeboden. O.a. ook de WNV. Is het in het kader van het CHC-model nodig om deze test volledig aan te kopen ?</p>	<p>Essentieel is de subtest Matrix Redeneren die op niet-verbale wijze Gf toetst en afwezig is in de WISC-III. Alle andere subtests van de WNV vind je (gelijkend) terug in de " performale " WISC-III (Gv -Gs) . Voor Matrix Redeneren heb je alleen het stimulusboek nodig . De subtestscore wordt in de WNV uitgedrukt in de T-meetschaal met gem 50 en SD 10 . Om naar de WISC-meetschaal te gaan stel je 50=10 en SD 10= SD 3 dus WNV subt. Matrix Red T score 60 = 13 in de WISC-meetschaal . Als je dan Matr. Red. + WISC-III- Rek. neemt heb je een goede schatting van Gf/Gq .</p> <p>Je kunt eventueel dan ook in je WISC-III perfoormaal deel de subtest Onv. Tek. vervangen door Matrix Red. en dan dezelfde tabel " Perform. IQ" uit je WISC-III hanteren : je gaat dan zien dat je dicht bij de WNV zit (je toetst nagenoeg ook dezelfde CHC- brede cogn. vaardigheden) .</p>
<p>In de laatste nieuwsbrief werd een interessant aanbod gedaan voor een samenaankoop van de Pearsonmaterialen (bestellen vóór 15/7/2012) . Is de aankoop van de WAIS IV aangewezen in het kader van het CHC-model? We vernamen dat aan KULeuven de KAÏT wordt aangeleerd i.p.v. de WAIS IV omdat deze test meer zou aansluiten bij het CHC-model...</p>	<p>Als je de WAIS-III hanteert vervang je die nu best door de WAIS-IV . De test krijgt van de Commissie psychodiagnostiek van de BFP een A-label (wordt binnenkort officieel kenbaar gemaakt) . Hij is duidelijk een verbetering t.a.v. de WAIS-III (ook t.a.v. de normering , die is beter al blijft dat toch een heikel punt(je)) . De WAIS - IV laat zich -zeker met de nieuwe subtests - gemakkelijk inschuiven in het CHC-model (Gf-(Gq) -Gc -Gv -Gsm- Gs) . Hij sluit er inderdaad beter bij aan .</p> <p>In KU-Leuven wordt de KAÏT aangeleerd i.p.v. van de WAIS.. om didactische redenen . De studenten leren dat naast de Wechsler's methode (ze leren de WPPSI-III en de WISC- III aan en de WAIS-IV volgt dezelfde toetswijze -en ook de WNV-; de student kan zich dan</p>

	<p>voor deze tests " zelf " inwerken indien nodig) , ook (een) "andere" soort individuele I- tests , genormeerd op een Vlaamse pop., bestaat en dat is dan de KAIT .</p>
<p>Ik krijg heel wat (mondelinge) vragen over deze SON-R 5 ½ - 17 . Zijn de normen nog bruikbaar ? zijn.</p> <p>Flynn en SON, duidelijke tips! Maar wat als je enkel aparte subtests afneemt in het kader van CHC (bv. om Gf aan te vullen). Mag je de AU dan zonder 'scrupules' overnemen en samen tellen met een subtest (mits de gepaste omzetting natuurlijk) uit een recent genormeerde test? Wordt de fout dan automatisch verwaarloosbaar klein? Is er (g)een statistische oplossing (nodig)?</p> <p>Verder zag ik dat de CD-rom voor scoreverwerking van de 2 'SONNEN' toch een 200 euro kost... Is er iemand die de CD-rom heeft en er na de uitleg van Walter toch nog een 'groot voordeel' in ziet?...</p>	<p>Rekening houdend met het te verwachten Flynn-effect moet je een correctie op het bekomen IQ uitvoeren . De proef is van 1985 . Op 30 jaar stijgt een IQ (type Gf-Gv = zoals de SON) met ongeveer 10 punten (tot nu toe), dus ongeveer 3 IQ-punten op 10 jaar . In 2010 bedraagt de correctie voor de versie 5,5-17j dus ongeveer 8 punten = zo wordt IQ 120 dus nu IQ 112 . Als je de oude SON wilt vergelijken met de WISC-III of de WNV wordt ervan uitgegaan dat je deze correctie op het " oude" SON-IQ toepast. Voor de jongere SON-versie 2,5-7j bedraagt, voor 2010 ,de correctie ongeveer 5 IQ punten (de oorspronkelijke normen zijn van 1994) .</p> <p>Voor de exacte toepassing van dit alles is een CD beschikbaar bij de huidige uitgever van de SON 's (www.Hogrefe.nl). Alles wijst erop dat deze correcties adequaat zijn en de proeven zo (nog steeds)geschikt.</p> <p>Het gaat om de WISC-III en de SON R 5,5- 17 . In de WISC-III ontbreekt een peiling naar Gf . In de SON zijn er twee subtests die wel duidelijk laden op Gf : Cat. en Anal.</p> <p>Van deze twee is Anal. de meest betrouwbare (gem . 79 tegen .71 voor Cat.) en de meest zuivere Gf test . Dat dus wat de keuze van de subtest aangaat als je er één wil kiezen (je kunt ook beide toepassen !). Nu de schaling .</p> <p>De SON-subtests gebruiken M= 100 en SD = 15 . We passen ook op subtestniveau GEMIDDELD een Flynn-correctie (in 2010) toe van ongeveer 1/2 SD (8 IQ punten) . Zo wordt een Anal. subtestscore van IQ 115= 107 . In de "Wechsler- subtestnormschaal is IQ 115 = afgeleide uitslag 13 (M +1SD) en gecorrigeerd wordt dat dan ongeveer 11 of 11/12 (iets minder dan 11,5) .Deze score kan men dan " inschuiven " in de andere WISC-III scores</p>
<p>Een school voor Buitengewoon Onderwijs die door ons centrum</p>	<p>Het antwoord is heel eenvoudig : de test is niet bruikbaar voor</p>

<p>begeleid wordt, neemt de klassikale IQ-test NDT af. De test zou Nederlandse normen hebben. Heeft iemand een idee van de betrouwbaarheid van deze test? Is het zinvol deze test te gebruiken in Vlaamse scholen?</p> <p>Wij zijn zeker geïnteresseerd voor onze BuO-populatie!!! Wordt er in de normering ook een onderscheid gemaakt tussen 1B / 1BuSO (voor indicatie naar oriëntering)? Als we kunnen helpen bij de normering, willen we zeker onze bijdrage leveren.</p>	<p>Vlaanderen . (de IQ normen zeker niet) De NDT wordt inderdaad gebruikt in Nederland . In het verleden zijn er sommige CLB centra die hem gebruikt hebben in hun BLO populatie , ze zijn daar allen van teruggekomen . Dat de NDT goed discrimineert neem we gerust aan, alleen zijn de Nederlandse normen en zeker het aansluitende IQ niet getoetst op Vlaamse kinderen en zolang we daar geen zicht op hebben voor " ons " dus niet geldig (" kwaliteitszorg " lijkt me ook hier nodig).</p> <p>Ter info : we zijn bezig aan de ontwikkeling en normering van een Vlaamse I-test (CoVaT-CHC) volgens het CHC- model voor deze populatie in Vlaanderen (We = CAPvzw , Thomas More PDC en VCLB De Wissel en VCLB Voor -Noorderkempen). Bedoeling is wanneer de proeffase klaar is over te gaan tot een normering voor Vlaanderen indien " men " dat wil (kan reeds volgende schooljaar het geval zijn) om de test dan ter beschikking te stellen van de CLB .</p> <p>Het is de bedoeling dat we 1B/1BuSo van elkaar kunnen differentiëren (ook eventueel zelfs tot 1 A). De aanwezigheid van niet-talige subtests (naast talige) biedt ook perspectieven t.a.v . van faire toetsing bij leerlingen met taalproblemen in het Nederlands (om welke reden ook) eventueel zelfs tot op het niveau van BVL (en aanverwant z.a. anderstalige nieuwkomers).</p>
<p>Heeft de RaKIT-2 een (aanvullende) waarde ten opzichte van de andere intelligentietesten, het CHC-model? Op de website lezen we dat deze test dient om het in kaart te brengen van het cognitief functioneren (IQ) van kinderen in de basisschoolleeftijd. Doelgroep Kinderen vanaf 4 tot en met 12,5 jaar. Het instrument kan voor de gehele basisschoolleeftijd ingezet worden en is speciaal geschikt voor kinderen met lagere cognitieve capaciteiten, omdat hij een bereik heeft tot een IQ van 40..... De RAKIT-2 geeft naast een totaal IQ ook informatie over de Perceptuele</p>	<p>De test omvat dezelfde subtests (met ook dezelfde benamingen) als de RAKIT. Het is heel waarschijnlijk een goede I-test (dat was de RAKIT ook). Er is ook genormeerd op Vlaamse kinderen. Een probleem is dat de normen niet " te controleren" zijn : er zijn geen normen op papier beschikbaar zijn. In tegenstelling tot de SON-reeks waar er normen op papier zijn én elektronische is hier enkel het laatste beschikbaar. Als gebruiker heb je dus geen keuze en dat is een tekort. Wanneer we werken met de cross-battery methode van CHC is de RAKIT-II dus moeilijk bruikbaar . Met de beschikbare andere I-tests kunnen we dat</p>

<p>Redeneerfactor, Verbale Leerfactor, Ruimtelijk Oriëntatie factor en Verbale Vlotheidsfactor. ... De normering heeft plaatsgevonden onder 1272 kinderen in Nederland en Vlaanderen. Er zijn aparte normen voor Nederland en Vlaanderen. Daarnaast is er onderzoek gedaan onder 3 groepen kinderen met ondergemiddelde cognitieve capaciteiten (IQ 60-70, IQ 50-60 en IQ<50).</p>	<p>wél en het lijkt me dan ook dat er momenteel geen noodzaak is om de RAKIT-II aan te schaffen . Uiteraard mag het wél als men er de middelen voor heeft : de test is goed opgebouwd en heeft enkele interessante subtests zoals Namen leren (Gsm) , Kwantiteiten (goede Gq) en Vertelplaat (Gc) (wel niet makkelijk te scoren) .</p> <p>Voor Vlaanderen behoren respectievelijk tot de steekproef:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 24 kinderen IQ 60-70 - 27 kinderen IQ 50-60 - 4 kinderen IQ <50.
---	--

VAPH

Vraag	Antwoord
<p>Ik ben alumni Bachelor Toegepaste Psychologie afstudeerrichting School- en pedagogische psychologie. Ik ben tewerkgesteld in een multidisciplinair team binnen de socialistische mutualiteit. Wij stellen aanvragen op voor: aangepaste zorg, hulpmiddelen en PAB's voor personen met een beperking en versturen deze naar het VAPH. Een belangrijk gegeven binnen dit werk is het bepalen van intelligentieniveaus. Ikzelf heb vanuit de opleiding ervaring met de Wechsler-schalen. Wij vernomen echter dat de vrije CLB's met een CHC-model zouden gaan werken. Is dit een afgelijnde testbatterij of bestaat dit uit verschillende subschalen van andere testbatterijen?</p>	<p>Wij zijn ons er goed van bewust dat een inhoudelijke vernieuwing niet zo maar onmiddellijk zijn weerslag kan vinden in regelgeving. Wij vragen de CLB-ers om aan VAPH nog steeds een Wechsler-IQ door te geven, eventuele CHC-gegevens kunnen vermeld worden bij 'aanvulling'. Eén van de (bijkomende) redenen waarom de batterij voor een totaal-IQ er uit ziet zoals nu, is dat men op eenvoudige wijze een herberekening kan maken zonder dat er ook maar één bijkomende test moet worden afgenomen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - WPPSI III: alle kernsubtests zijn afgenomen, je kan gewoon PIQ, VIQ, TIQ berekenen (voor zover je de indexen nog niet hebt). - WISC III: alle verplichte subtests zijn afgenomen, behalve 'Figuurleggen'. Volgens de WISC-handleiding mag men probleemloos het PIQ extrapoleren (tabel voorzien); alle indexen en TIQ kunnen probleemloos berekend worden (voor zover nog niet gekend) <p>Op die manier zitten we dus niet met 'problemen'... In de Wissel werken we al zo, al zijn er in de beginfase wel enkele CHC-IQ's doorgestuurd naar VAPH, wat werd rechtgezet door een duidelijkere communicatie. Het blijft soms natuurlijk jammer dat het 'rijkere' diagnostisch beeld niet zijn weerslag kan vinden in een VAPH-dossier.</p> <p>In de meest hedendaagse Wechsler schalen WAIS- IV en WISC- IV (door heel de " wereld " gebruikt en al een hele tijd , ook. o.a. door onze Waalse collega "s) is er gewoon geen Verbaal- IQ of Performaal- IQ meer beschikbaar. De beschikbare Indexen volgen daar de lijn van het CHC-model (zonder dat dit expliciet vermeld wordt) . Vanuit de BFP-commissie diagnostiek werken we eraan om de VAPH - verantwoordelijken ook op het " hedendaagse" spoor te krijgen . Voor de WAIS-IV (aanvaarde test voor Vlaanderen) kunnen ze dus al niet anders .</p>

<p>één subtest uit WPPSI-II en CELF. Wordt dezelfde regel dan doorgetrokken? Betekent dat dat de afgeleide uitslag van één nulscore mag meegerekend worden, maar vanaf twee nulcores geen totaal IQ kan berekend worden?</p>	<p>een subtest niet meeneemt omdat de vaardigheid niet gepakt wordt. Hoe meer 0-scores je hebt (boven op de 8 subtests die je minstens meeneemt in het CHC-totaal IQ: 4 BCV's x 2), dus subtests laat vallen, hoe groter de overschatting. Bijkomende opmerking: de som Gf en Gc moet dominant zijn op de andere BCV'S.</p>
<p>Wanneer je voor 2 Gf subtests uit bv. de WPPSI-III extrapoleert naar 3 subtests om de overeenkomstige index af te lezen verhoog je dan niet de Gf-index?</p> <p>Gf – 2 subtests - Matrix Redeneren AU 13 - Plaatjes Concepten AU 14 Omzetting (som 27) tabel A11(tabel uit de handleiding) = 41 Som 41= Index 124 Besluit: dit is meer dan 1,5 SD boven het gemiddelde en strookt niet met de afwijking t.a.v. het gemiddelde van de subtests. Je trekt Gf kunstmatig omhoog= overschatting.</p>	<p>Deze redenering klopt metrisch niet. Je kan niet direct afleiden uit de AU van elke subtest hoe ver de omgezette som voor beide afwijkt . In feite lijkt het hier zeer waarschijnlijk dat de omgezette som méér afwijkt dan elke subtest afzonderlijk ! Zij versterken elkaar . Als je bv. ATI (Algemene Taaalindex) neemt bij de WPPSI-III tabel A 10 Ned+VI. dan zie je dat voor de som van de twee subtests 30 de ATI score (= Gc) 130 is , dit is +2 SD terwijl de twee subtests gemiddeld deze afwijking niet halen (15). Je krijgt hier dus geen overschatting .</p>
<p>Is het nog mogelijk om een totaal CHC IQ te berekenen, op basis van bv. 9 (zijnde de WPPSI III en WPPSI-R subtesten) ipv 13 subtesten?</p>	<p>Je kunt een IQ berekenen op basis van 9 subtests maar blijft cruciaal dat je de inhoud (aantal BVC's en in welke mate aanwezig in het IQ) kent. Het CHC-model geeft ook een antwoord op de vraag hoe het komt dat we op test A een ander resultaat verkrijgen dan op test B.</p>

Digitale versie

Vraag	Antwoord
<p>Bij de vormingen die ik volgde van code lessius worden in de powerpoints steeds de grafieken gebruikt die ook vooraan in de werkbrochure terug te vinden is. Is hier ook een digitale versie van beschikbaar die we kunnen gebruiken in de verslaggeving naar ouders toe?</p>	<p>Hoewel de module (grafieken) zijn merites heeft en kwaliteitsvol is, blijkt het niet evident om de module in de praktijk te gebruiken zonder de nodige theoretische achtergrond en de testprincipes hierbij te kennen. Daarnaast hebben organisaties zoals de Centra voor Leerlingenbegeleiding hun eigen noden en invalshoeken. Om alle theoretische achtergronden en praktische toepassingen constructief te bundelen, is er een overlegplatform opgestart tussen Code, PDC (Psychodiagnostisch centrum), VCLB en CAPvzw. Doel van deze samenwerking is het bundelen van de verschillende noden uit het werkveld om zo tot kwaliteitsvolle diagnostiek te komen met de cross-batterij benadering.</p>

CHC-praktische implicaties

<p>Op dit ogenblik is ons centrum in het bezit van drie keer de wisc, twee keer de wpsi en één keer de wais (telkens in hun laatste versie). Als we elke test willen aanvullen met de nodige subtests van de andere testen wil dat zeggen dat we drie keer de celf, twee keer de preschool celf, meerdere keren de son, drie tot vijf keer de wechsler non verbaal.... zouden moeten aankopen. Totale som zou meer dan 15000 euro bedragen. Dit is voor een centrum niet haalbaar en in mijn ogen zelfs niet nuttig. Ik ga er namelijk van uit dat er binnen afzienbare tijd een test op de markt moet komen die conform het CHC model is zonder een combinatie te moeten maken van verschillende testen. Het gaat er dus om te prioriteren.</p> <p>Wat is hierbij de meest verstandige en nuttige aankoop?</p>	<p>Het belangrijkste is dat je Gf kan toetsen bij gebruik van de WISC-III. Deze aanvulling is noodzakelijk en zit in de minimale CHC-toepassing, omdat de WISC-III geen Gf peilt, wat nochtans een cruciale brede cognitieve vaardigheid is. Om Gf goed te meten heb je twee aanvullende Gf-subtests nodig. dat kan met de oude of (best) nieuwe SON (die vullen de WISC het 'goedkoopste' aan, maar hebben geen Vlaamse normen en zijn van een andere familie). De Wechsler Non Verbal (WNV) heeft de grote voordelen dat hij Vlaamse normen en van de Wechslerfamilie stamt, maar hij heeft maar één Gf-subtest, wat een te smalle basis is om een oordeel te vellen over Gf. De WNV meet ook wel nog visueel korte termijn geheugen (1 subtest): of dit interessant is, hangt van je populatie af (is zeker niet noodzakelijk).</p> <p>Verder is het interessant (maar niet noodzakelijk want dit zit niet in de minimale CHC-toepassing) om de Celf aan te kopen voor Gsm, Glr en Ga + interessante aanvullende subtests voor Gc (bv. luisteren, grammaticale vaardigheid...) voor aanvulling WISC-III en WPPSI-III, in het kader van bepaalde hulpvragen, bv. rond leerstoornissen.</p> <p>Wat de oudere leeftijdsgroep betreft: wie een oude WAIS gebruikt, vervangt die door een WAIS-IV, maar wie al een KAIT in huis heeft, zit goed.</p> <p>In essentie gaat het in het CHC-gedachtegoed om te weten wat je toetst. Je dient te weten welke cognitieve vaardigheden een test in kaart brengt en welke niet . Om echter een uitspraak te doen over "G"=algemeen "IQ" is de afspraak in CAP dat er minstens 4 BCV moeten getoetst worden waarbij zeker Gf en/of Gq (waarbij Gf preferentiëel) en Gc en minstens nog twee andere BCV . Praktisch : kijk welke test je hebt en welke BCV je er wél en niet mee toetst (= uitspraken kunt</p>
---	---

	<p>over doen of niet) . Je vult aan indien nodig met andere instrumenten die je ter beschikking hebt Heb die je niet of meen je dat verder toetsen niet nodig is dan blijf je bij wat je " hebt" (en dus ook " niet hebt") en weet je waarover je uitspraken kunt doen of niet kunt doen.</p>
--	--

Bijlage 1

Mag je een subtest vervangen in der 'CHC - standaardbatterij' om het totaal-IQ te berekenen?

algemeen principe: nee, niet zo maar naar believen gaan vervangen omdat er is goed is nagedacht over de keuze van specifieke subtests en er vaak niet veel even goede alternatieven zijn. Het komt de eenvormigheid en vergelijkbaarheid van de resultaten niet ten goede.

Het blijft wel zo, dat je in principe wél vervangingen kan doen als je blijft letten op de

- Normeringskwaliteit (recent, steekproef, Vlaams, spreiding,...)
- Validiteit en betrouwbaarheid
- Bij voorkeur verschillende NCV's binnen één BCV of NCV's die voldoende onderzocht zijn
- Uit niet te veel verschillende tests

Dit vraagt dat je jezelf voldoende informeert. Natuurlijk kunnen andere subtests aanleiding geven tot verschillen in IQ, maar waarschijnlijk niet in betrouwbaarheidsinterval. Dit leert ons wel het 'absolute cijfer' relativeren...

Uitzonderingen:

- je beschikt al over recente gegevens uit een andere recente en kwaliteitsvolle test (CELF, DST, andere IQ-test,...)
  - je kijkt in de tabel van WISC CHC, WPPSI CHC of op het CHC-platform welke subtests geklasseerd zijn binnen dezelfde NCV en/of BCV
- bij WPPSI III CHC: wanneer een subtest voor Gsm (Reeksen opsommen of Cijfers herhalen achterwaarts), Glr (Snel benoemen) of Ga (Fonologisch Bewustzijn) niet kan worden afgenomen of nauwelijks punten oplevert (RU):
  - voor erg zwakke kinderen (taak Snel benoemen volgens instructie na oefenmoment niet af te nemen)
  - jonge kinderen (< 6 jaar) (bodemeffect)
  - vooral wanneer ze nog in de kleuterklas zitten (invloed didactisch aanbod)
- je kan eventueel 1 of maximum 2 subtests die niet kunnen worden afgenomen vervangen (bij de interpretatie oppassen!)
  - Reeksen opsommen vervangen door *Zinnen nazeggen/herhalen* (invloed Gc stijgt, meet minder zuiver geheugenspan en werkgeheugen) of *WNV Herkennen* (visueel geheugen). Positief dat Gsm 'goed gewicht' behoudt in totaal-IQ
  - Eventueel (niet echt nodig) Snel benoemen vervangen door *Woordassociaties CELF* (meet een andere NCV! die niet zo hoog correleert met SB, grote spreiding RU). NB: SB fouten beter niet opnemen
- Je laat de subtests gewoon weg vallen en verrekent dit in je totaal-IQ. Je vermeldt de reden wel in je besluit, het kan naar handelen toe belangrijk zijn.
  - Fonologisch bewustzijn kan je bij jonge kinderen niet vervangen (DST pas vanaf 6 jaar en dan nog niet zo geschikt).
  - Je laat Cijfers herhalen achterwaarts vallen en gebruikt de normen van Cijfers herhalen voorwaarts (de afname is echter meestal niet problematisch, je laat zo gegevens over werkgeheugen vallen)
  - Je laat Snel benoemen vallen

Kenmerken subtests 5-8 jaar:

- Reeksen opsommen: gemiddeld nog erg moeilijk, maar toch grote spreiding, gemiddelde score (RU) op 5 jaar = 10,08 ; al heel betrouwbaar

- Snel benoemen: grote spreiding, maar ook al voldoende betrouwbaar, geen gegevens over % kinderen waarvoor subtest niet kan worden afgenomen!; SB Fouten reeds plafondeffect op jonge leeftijd, eerder voor interpretatie
- Fonologisch bewustzijn: de moeilijkheidsgraad is zelfs op 5 jaar al goed (gemiddelde score (RU) op 5 jaar = 20,50) ; betrouwbaarheid hoog voor 5-8 jaar
- Cijfers herhalen achterwaarts: te moeilijk voor jonge kinderen, bodemeffect

CELF-IV NL en Gsm?

Vraag

We vroegen ons af waarom er eigenlijk bij Gsm *niet* gekozen wordt voor een meer visuele subtest (zoals bijv. ruimtelijke oriëntatie van de WNV) in plaats van Reeksen Opsommen van de CELF als 'standaard' bij GSM naast Cijferreeksen/Cijfers herhalen? We dachten sowieso aan het voordeel van het gebruik van de index rechtstreeks vanuit de CELF (RO+CH=WGI), maar sommige collega's vroegen zich af of RO eigenlijk wel zo'n goede meting van Gsm is omdat het toch ook gaat over het kennen van het alfabet en het kunnen tellen enz. en dat zowel RO als CH eigenlijk het auditieve kanaal bevragen en dat er dan dus niets visueel gemeten wordt...

Antwoord

We (CAP) zijn van mening dat het psychometrische argument, een Gsm-index afkomstig vanuit één test + een standaardbatterij vanuit zo weinig mogelijk verschillende test primeert boven het beperkte voordeel van een visuele geheugenfactor. Wanneer een CHC-IQ berekend wordt, komt de meeste kritiek op het psychometrische aspect. IQ's worden in de actuele intelligentietests berekend op steeds minder subtests, de precieze inhoud/volledigheid primeert niet voor het IQ, als de belangrijke BCV's vertegenwoordigd zijn.

Verder is de CELF een internationaal aanvaard instrument, waarbij over de samenstelling van de test ook een verantwoording bestaat: Reeksen opsommen uit de CELF is geïnspireerd op de Children's Memory Scale van Cohen en op het model van Baddeley & Hitch. 'Reeksen opsommen' wordt ook geklasseerd bij de WGI-index op basis van factoranalyse in de CELF4-handleiding (lading van .85 op WGI, 'Cijfers herhalen' lading van .84; onderlinge correlatie .45). Andere subtests waarbij geheugen ook een rol speelt laden veel lager op de WGI: bv. Zinnen herhalen .47. Flanagan, Ortiz, Alfonso & Mascolo klasseren deze subtest ook onder Gsm (na expertoordeel). Het is waar dat deze subtest niet los staat van het schoolse curriculum, maar hij blijkt weinig cultuurgevoelig. Hij komt voor ons eerder ongewoon over, er is zeker een overlap met Glr en Gs, maar dat geldt voor veel subtests (en dat biedt interpretatiemogelijkheden). Modellen over werkgeheugen en kortetermijngeheugen zijn divers, dus is dit dé waarheid??? Als inhoudelijke evidentie: belangrijk is het volgorde aspect, bewaken waar men gekomen is in de reeks, tellen met sprongen vraagt veel van werkgeheugen, ...

Nog een kanttekening: verbaal kortetermijngeheugen is het belangrijkste in ons onderwijs. Interpreteren op basis (ook voor een NCV) van één subtest is niet wenselijk.

Maar: we hadden het hier steeds over de standaardbatterij... Wanneer je een HGD-traject loopt met je leerling, kan het uiterst zinvol zijn om ook de visuele Gsm in kaart te brengen (vanuit de diagnostische vraagstelling). Het vraagt weinig tijd om bijkomende visuele Gsm-subtest af te nemen als dit kadert in de hypothesen en gebeurt vaak in de praktijk: dan heb je een Gsm-index die waardevoller is om te interpreteren.

Dus: wij blijven denken dat CELF de beste oplossing blijft en voldoet voor de standaardbatterij, bij de huidige beschikbaarheid van materiaal.

Alles wordt beter met de WISC V...

De AWMA-2 zou een prima alternatief zijn, ware het niet dat er enkel Nederlandse normen zijn (ervaring leert dat er een groot verschil is voor de verbale onderdelen).